

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

XXXIX ЗАСЪДАНИЕ, ВТОРНИКЪ, 20 МАЙ 1880 ГОД.

(Подъ председателството на Д-ръ Брадея — Начало въ 2 часа подиръ пладнѣ.)

Председателъ: (Звъни.) Ще се чете списъкътъ на депутатитѣ.

Секр. Каролевъ: (Чете списъкътъ на депутатитѣ.) Тъзи заранъ отсъстваха: Хр. Стояновъ, Митр. Мелетий, П. Генчевъ, Расолковъ, Наумовъ, И. Ковачевъ, Карапетровъ, Петко Горбановъ, Стаменъ Христовъ, Цвѣтко Минчевъ, Каравеловъ, Д-ръ Моловъ, Еп. Климентъ, Попъ Драганъ. Ст. Стамболовъ, Г. Момчовъ, Живковъ, Тишевъ, Г. Кирковъ, Д-ръ Антоновъ, Бурмовъ, Хюсеинъ Мехмедовъ, Д-ръ Минчевичъ, Драг. Цанковъ, Начовичъ, Еремия Гешовъ, Савва Ивановъ, Костаки Буюкчуоглу, В. Поповичъ, Ахмедъ Идризовъ, Митр. Симеонъ и Болѣрски.

Председателъ: Отъ 172 души депутати 21 сж касирани, 16 упразднени и 31 отсъствуващи; всичко 68; присъствуватъ 104, има вишегласие и засѣданието е отворено. Ще се чете протоколътъ отъ XXXV. засѣдание.

Секр. Коевъ: (Чете протоколътъ отъ XXXV засѣдание.)

Председателъ: Има ли нѣкой да направи нѣкаква забѣлѣжка?

Тихчевъ: Има една околия, която е испусната отъ протоколътъ и тя е Ново-Клисѣджийска. Азъ искахъ да се тури въ село Кайнарджикъ и това Силистренскій окр. ще има 4 околии заедно съ градската.

Ст. Попповъ: Г-нъ докладчикъ каза, че бѣ-

ше турната на мѣсто Совутска околия Свищовска. Събраието бѣше на мнѣние да се приложатъ Киминларската и Поппинска околии.

Единъ Гласъ: Трънскій окръгъ се прие за вторий разредъ.

П. Радевъ: Азъ не чухъ да се поменува расподѣлението на окръжитѣ, а именно не чухъ за Провадийскій окръгъ.

Наумовъ: Нѣмаше предложението на Г-на Расолкова, за да стане Брезникъ околия.

Председателъ: Бѣлѣжитѣ Ви ще се зематъ въ внимание; освѣнъ това стенографическитѣ протоколи съдържаватъ всичко точно и подробно.

Преди да пристѣпимъ на дневния редъ ще се прочете едно писмо отъ Священника Петра Драганова, който е боленъ и комуто просбата ще се земе въ внимание и ще се удовлетвори.

Секр. Каролевъ: (Чете писмото.)

Председателъ: Ще пристѣпимъ къмъ дневния редъ.

Секр. Каролевъ: (Чете.)

ГЛАВА ТРЕТА.

За разгледанъето на дѣлата отъ мировитѣ сѣдѣ.

ОТДѢЛЕНИЕ ПЪРВО.

Кога и какъ могатъ да се отстраняватъ мировитѣ сѣдѣ.

51. Мировитѣ сѣдѣ е длъженъ да се оттегли отъ Сѣдѣтъ, и странитѣ могатъ да го отстраняватъ:

1-во Когато има за разглеждане дѣло, въ което иматъ намѣса: или той самъ или жена му, всичкитѣ му роднини по права линия безъ ограничение; роднини по косвена линия до четвърта степенъ (четвъртиятъ поясъ), сватовитѣ до трета степенъ, или основенъ синъ или основена дъщеря на сѣдната;

2-ро Когато мировий сѣдия е настойникъ (опекунъ, на една отъ тѣжакитѣ се страни, или на такъвъ, който управлява работата съдружно;

3-то Когато сѣдната или жената му по законътъ сж най близки наслѣдници на едного отъ тѣзи, които участвуватъ въ дѣлото, или пакъ сж имали или иматъ съ нѣкого отъ сѣдящитѣ се тѣжба.

52. Прошение за отстранение на мировий сѣдия съ изложение на причинитѣ за това, трѣба да се представи отъ обвинителтъ, когато подава искътъ си, а отъ обвиняванитѣ не по-късно отъ първото си явяване предъ Сѣдътъ.

53. Когато се явятъ законни причини за отстранение на сѣдната, по негово усмотрѣние или слѣдъ заявление отъ странитѣ, той представлява за това на Окржжнийтъ Сѣдъ, който, ако признае отстранението уважително, поръчва на единъ отъ близкитѣ мирови сѣдии да разгледа това дѣло.

Предсѣдатель: Има ли нѣкой да направи забѣлѣжка върху I отдѣление? (Нѣма.) Приема ли Народното Събрание това отдѣление както се прочете? (Приема се.) Койго не приема да си дигне ржката. (Никой.)

Секр. Каролевъ: (Чете:)

ОТДѢЛЕНИЕ ВТОРО.

Редътъ за разглеждане на дѣлата.

54. Мировий сѣдия разгледа дѣлата словесно и публично.

55. Дверемъ затворенимъ се разглеждатъ само дѣта:

1-во За простѣжки противъ семейнитѣ права;

2-ро За докачане на честна жена, съблазнъ и други дѣйствия придружени съ събказъ и измама;

3-то За простѣжки, които се преслѣдватъ само чрезъ жалби на частни лица, когато и двѣтъ страни желатъ да ся разгледа дѣлото имъ на особно.

56. При разглеждане на дѣлата, както на обвиняемитѣ, билъ той лично присѣствувалъ или не, тѣй и на обвинителтъ и гражданскитѣ ищецъ се дава право да си хващатъ повѣреници.

57. Кога се обяви на обвиняванитѣ сжществу и основанията за обвинението му, мировийтъ сѣдия го пита счита ли се виновенъ въ това, за което го обвиняватъ.

58. Ако обвиняемитѣ не се признава виновенъ, то сѣдната испитва найнапредъ свидѣлитѣ на обвинителтъ, и слѣдъ туй изслушва обвиняемитѣ какво ще представи за свое оправдание, а тѣй сжщо и свидѣлитѣ, които той представи.

59. Не се допускатъ за свидѣтели:

1-во Безумни и луди;

2-ро Духовни лица, когато се отнася работата да кажатъ това, което сж чули на исповѣдта;

3-то Повѣреницитѣ или защитницитѣ на обвиняванитѣ, кога се отнася до признанието, което имъ сж направили довѣрителитѣ имъ.

60. Мажътъ или жената на обвиняемото лице, роднитѣ му по права линия въходяща и низходяща, а тѣй сжщо и братята или сестритѣ му, могатъ да се откажатъ отъ свидѣлство, ако ли не пожелатъ да се воспользватъ отъ това си право, то даватъ свидѣлството си безъ

клетва.

61. Не се допускатъ за свидѣлство подъ клетва:

1-во Лицата, указани въ 31 ст. на Отом. Наказ Законикъ;

2-ро Малолѣтнитѣ, които нѣматъ още 14 год;

3-то Глухавитѣ, които не знайтъ святостта на клетвата.

62. Не се допускатъ за свидѣлство подъ клетва, когато нѣкой отъ странитѣ поиска отстранение:

1-во Лицето, което е претърпѣло отъ престѣплението, макаръ то и да не е участвувало въ дѣлото, а тѣй сжщо мажътъ или жената на тогози, който е претърпѣлъ роднинитѣ му по права линия, братята и сестритѣ му тѣй сжщо и другитѣ му отстрана роднини, както неговитѣ, тѣй и на обвиняемитѣ до трета и четвърта степени и сватоветѣ и на двѣтъ страни до първитѣ двѣ степени;

2-ро Тѣзи, които сж били въ особни отношения съ тогози, който е участвувалъ въ дѣлото, т. е. ако сж били основени или настойници, или сж управлявали работитѣ на едного или другитѣ отъ тѣхъ, а тѣй сжщо и тѣзи, които сж имали тѣжба съ кого и да е отъ съучастницитѣ въ дѣлото.

63. Като изключимъ всичкитѣ случаи, изброени въ горнитѣ членове 60—62 свидѣлитѣ се испитватъ подъ клетва, ако не бждатъ освобождени отъ нея по взаимно съгласие и споразумѣние на странитѣ.

69. Доказателствата, които едната страна представя, мировийтъ сѣдия предлага на другата страна за свѣдѣние.

70. Въ дѣла, които могатъ да се прекратяватъ съ примирие, сѣдията глѣда само тѣзи доказателства, които сж представени отъ странитѣ.

71. Оглѣди, освидѣтелствования и растървания (обиски) се правятъ или отъ самитѣ мирови сѣдии или чрезъ полицията по негова поръчка.

72. Да прави оглѣди, освидѣтелствования и обискъ, мировийтъ сѣдия възлага на мѣстната полиция само тогава, когато по нѣкакви обстоятелства тѣзи дѣйствия той лично не може извърши, а пакъ да ги отложи за другъ пътъ не бива.

73. Ако нѣкой отъ странитѣ заяви, че има уважителни причини да се съмнява въ достовѣрността на оглѣдътъ, освидѣтелствования или обискътъ отъ полицията, мировийтъ сѣдия е задълженъ, самъ лично да провѣри тѣзи дѣйствия.

74. Оглѣди, освидѣтелствования и обиски ставатъ въ присѣствителство на не по-малко отъ двама призвни и отъ гѣзи лица, които сж участвували въ дѣлото, които би се нашли тамъ невян.

75. Повикани нарочно биватъ ступанитѣ на кжцята, на дугенитѣ на промишленитѣ и търговски заведения, или управителитѣ имъ, а тѣй сжщо и околийскитѣ чиновници или църковнитѣ и общински старѣйшини.

76. При обискътъ или иземватѣ (вземка) освѣнъ призванитѣ лица повиква се господарьтъ на домътъ или на помещението, а въ тѣхно отсъствие, жената му или нѣкой другъ отъ найстаритѣ въ кжци.

77. Оглѣдитѣ, освидѣтелствованията, обискитѣ и разбиванията, освѣнъ извънреднитѣ случаи, които не тържатъ отлагане, трѣба да ставатъ денъ.

78. Въ таквитѣ случаи, когато има нужда да се, узнае точно нѣкое обстоятелство, което се срѣща въ дѣлото, необходими специални свѣдения или опитностъ въ науката, искуството, занаятътъ или въ какво и да е заня-

тие, призовават се специални лица (експерти).

79. Когато странитѣ не могатъ да се споразумѣватъ, било за количеството на вредтъ или загубитѣ, било за цѣната на ограбеното или разваленото, тогава мировиятъ сѣдия като изслуша доказателствата на едната и на другата страна, или мнѣнието на вѣщитѣ лица, произнася своето послѣдне опредѣленіе.

80. За неявяване на оглѣдтъ, на освидѣтелствованието или претързването наемнитѣ и вѣщи людѣ могатъ да бѣдѣтъ подложени отъ мировиятъ сѣдия на глоба не повече отъ двадесетъ и петъ франка.

81. Мировиятъ сѣдия събира свѣдѣния за званието и годинитѣ на обвиняемиятъ само въ тѣхъ случаи, когато е туй необходимо за опредѣленіе на наказанието, което му се стои.

82. Разглѣждането и рѣшението на всяко дѣло се свършва у мировиятъ сѣдия, ако е възможно, въ едно заседание.

83. Мировиятъ сѣдия, като види отъ обстоятелствата на дѣлото, че то не подлѣжи на негово разглѣждане, длъженъ е безъ забава да предаде дѣлото на сѣдебниятъ изсѣдователъ, или, ако нѣма нужда да се произвежда изсѣдование, право на прокурорѣтъ.

84. Когато мировиятъ сѣдия срѣщне въ редтъ на съдопроизводството нѣкое затруднение, то се разрѣшава отъ него по съображение на постановленията, изложени въ настоящата книга съ подробнитѣ правила на съдопроизводството въ Окржнитѣ и Апелативни Сѣдове.

Пановъ: Искамъ да направя забѣлѣжка върху втората алинея на 55 чл. дѣто има типографическа погрѣшка и дѣто трѣба да се редактира така: „За докачаніе честността на жена и за други съблазни.“

Тодоровъ: 71 чл. мисля, че трѣба да гласи на края: „по негова писменна порѣчка.“ Защото за обискъ е нужно да има писменна порѣчка.

Предсѣд. Разбира се че по писменна.

Пановъ: Въ 56 чл. е казано „повѣренникъ“, по-добъръ е да се каже „защитникъ“, защото той има по голѣма сила и въ уголовни и въ граждански дѣла, защитникътъ е само за уголовни дѣла,

Предсѣдателъ: Това има само филологическо значение, но то само по себе си нѣма никаква важностъ.

Тихчевъ: Въ 61 чл. се показва на Оттомански кодексъ. Както знаете тоя кодексъ се упражнява противъ Конституцията. Г-нъ Министръ пакъ, казва, че е приготвилъ наказателенъ законъ както за мировитѣ сѣдии, така и за другитѣ учреждения.

Предсѣдателъ: Вашата бѣлѣжка се отнася въобще къмъ Оттом. законъ, и съ нея се отваря общий въпросъ, съ когото само ще заплетемъ работата и нищо повече.

Баларевъ: (Чете 63 чл.) — Ако нѣкой чловѣкъ се обвинява за нѣкое престѣпление, щомъ се глѣда неговата работа по уголовний редъ може ли да се освободи отъ клетва или не, свидѣтелтъ.

Предсѣдателъ: Испитва се подъ клетва.

Михайловски; Може да се забѣлѣжи, че тука работата е за малки престѣпки, дѣто може да дойде до помиряване; но има престѣпки, въ които немогатъ да се поканятъ за помиряване, Разумѣва се, че за единъ шамаръ могатъ да се поканятъ, за да се помирятъ,

Симидовъ; 61 статия казва, че отъ 14 години на горѣ да се зема клетва. Това ми се види твърдѣ малко и съмъ на мнѣние, че трѣба да бѣдѣтъ 16 год.

Предсѣдателъ: До 14 години даватъ свидѣтелство безъ клетва.

Симидовъ: Пакъ повтарямъ, че трѣба да бѣде отъ 16 год. нагорѣ.

Михайловски: Това остава на Нар. Събрание, да приеме 14 или 16 год.

Симидовъ: Азъ считамъ 14 годишна възраст за малолѣтна.

Предсѣдателъ: Добрѣ, тогава ще се промѣни редакцията.

Ст Поповъ: Въ 80 чл. глобата 25 фр. ми се види твърдѣ малка; а за нѣкои важни дѣла можало е да се тури по-голѣма глоба.

Пановъ: Въ 76 чл. се казва: „приобиска или разбиваніе;“ това не е вѣрно. Трѣбало е, да се каже „иземване.“ Тука стои „виемка“ това е зето отъ Русский текстъ.

Михайловски: „Виемка“ не значи: „разбиваніе.“

Пановъ: Оно значи: „иземване;“

Предсѣдателъ: Да; ще се тури въ протоколътъ.

Расолковъ: Погрѣшено е изчислението по статитѣ, 64, 65, 66, 67, 68, и ги нѣма никакъ,

Тодоровъ: Може да се пита Събранието приематъ ли се забѣлѣжкитѣ на статитѣ.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание Второто отдѣление на III глава съ бѣлѣжкитѣ, които се направиха? (Неприема се; Кои бѣлѣжки?) Бѣлѣжкитѣ сѣ направени и сѣ записани въ стенографическитѣ протоколи, като бѣлѣжката въ 61 чл., дѣто се говори за 14 години, да бѣдѣтъ 16; друга бѣлѣжка се отнася на редакцията и азъ предлагамъ тѣзи членове на гласоподаване съ поправката на редакцията.

Пановъ: Искамъ да се обясни, що значи „наети“ което неразбирамъ, и ако не се обясни що значи, то не мѣхъ да гласоподавамъ.

Предсѣдателъ: имате ли правилникътъ или не? съобразете се съ него. Азъ повтарямъ че само 61 чл. се е размѣнилъ, като се е турило вмѣсто 14 год. 16; а другитѣ поправки сѣ само редакционни за языка.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание Второто отдѣление отъ III глава, (Приема се.) Кой-

то неприяема да си дигне ръката. (Никой,) Азъ моля да се държи въ разискването нѣкакъвъ редъ, особено се обръщамъ къмъ Г-на Панова, защото другаче нѣма да свършимъ работата. (Пановъ отиде отъ Събранието.)

Баларевъ: Понеже на Г-на Панова се направи забѣлжка, то азъ невиждамъ, защо моята забѣлжка върху 63 чл. на се е турила на гласоподаване. Азъ обръщамъ вниманието върху това, че Г-нъ председателъ одобрява нѣкои забѣлжки безъ да ги тури на гласоподаване; но то се мина и не се помена при гласоподаването за цѣлата глава.

Председателъ: Г-нъ Михайловски Ви каза, че тукъ се говори за моловажни работи, като за шамаръ, а никой не е поддържалъ вашето мнѣние: следователно не се е и гласоподавало

Секр. Каролевъ

(Чете.)

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.

За постановлението и обявяването на присждитѣ.

85. Следъ изслушването на странитѣ, и подиръ съображението на сичкитѣ доказателства, които се иматъ въ дѣлото, мировия сѣдия рѣшава въпроса за вината или невинността на подсѣдимия по вътрѣшното си убѣждение, основано на съвокупността на обстоятелствата, открити при сѣдебното разгледанье.

86. Мировия сѣдия е обязанъ да рѣши дѣлото по точния смисълъ на съществуващитѣ закони, а въ случай на непълнота, неяснотъ или противорѣчие на законитѣ, чрезъ които сѣдимото дѣяние се запрѣтава подъ страхъ на наказание, длѣжни сѣ да основаватъ рѣшението на общия смисълъ на законитѣ, при туй запрѣтено е нему да спира рѣшението подъ предлогъ на непълнота, неяснотъ или противорѣчие на законитѣ. (ст. 12 и 13)

87. Въ дѣла, които могатъ да се прекратяватъ съ помиряване на странитѣ, мировия сѣдия е обязанъ да ги склонява на миръ, и само въ случай на неуспѣхъ въ туй, да пристѣпва къмъ постановление на присждата въ предѣлитѣ на предоставената му властъ.

88. Мировия сѣдия, следъ като признае обвиняемия за невиненъ, този часъ го отпуска. Ако обвинението е било недобро съвѣстно, тогавъ сѣдията осжжда обвинителя да заплати сѣдебнитѣ разноси; а ако обвиняемиятъ поиска възнаграждение за станхитѣ нему загуби, обвинителятъ се осжжда да плати и тѣхъ.

89. Признатия за виновенъ мировия сѣдия осжжда на наказание и на заплатата тѣхъ сѣдебнитѣ разноси, както и възнаграждение за сторенитѣ отъ него повреди и пагуби, ако обвинителятъ или гражданскитѣ ищецъ поиска туй.

90. При осжждането на заплатата отъ парична глоба, мировия сѣдия, ако виновниятъ е несъстоятеленъ, опредѣля и разгъръ на друго наказание, което замѣнява паричната глоба.

91. Присждата на мировия сѣдия се счита окончателна, когато въ нея се опредѣлятъ: забѣлжка или мърманье, парично исканье не повече отъ 25 франка, и когато възнаграждението за повреда или загуби не надминува тридесетъ франка.

92. Осждениятъ съ неокончателна присжда на затворъ въ тъмница може да бѣде оставенъ на свобода, до

стѣпването на присждата въ законна сила, не инакъ освѣнъ като той представи залогъ или порѣчителство.

93. Добититѣ чрезъ престѣпно дѣйствие нѣща връщатъ се на стопанинитѣ имъ, който е длѣженъ, ако стане нужда, да ги донесе въ Окржния Сѣдъ, когато се разгледва дѣлото,

94. Като постанови присждата, мировия сѣдия записва ѿ на кратко, въ форма на резолюция, и я обявява на участвуващитѣ въ дѣлото лица публично въ сѣщото заседание, въ което е свършено разгледането на дѣлото.

95. Мировия сѣдия при обявяването на присждата обяснява на участвуващитѣ въ дѣлото лица: въ какви случаи, въ какъвъ срокъ и по кой редъ ся позволява да се обжалова присждата на сѣдията, като прилага на туй, че ако тѣ жѣлажатъ да се възползоватъ отъ туй право тогава длѣжни сѣ да заявятъ за туй въ продължение на двадесетъ и четири часа отъ обявяването на присждата.

96. Мировия сѣдия, следъ обявяването на присждата, длѣженъ е да ѿ изложи въ окончателна форма не по-късно отъ три дни.

97. Присждата на мировия сѣдия, изложена въ окончателна форма, трѣба да заключава въ себе си точно означени:

1) Годината, мѣсеца и числото, когато е станѣла присждата;

2) Званията, имената и фамилиитѣ или прѣкоритѣ на участвуващитѣ въ дѣлото лица;

3) Обстоятелствата на дѣлото, приети за основание на присждата;

4) Сѣжността на присждата съ указание на законитѣ, въ силата на които тя е постановена;

5) Разноситѣ на производството, които се приссждатъ на виновната страна.

98. На края на присждата трѣба да е подписътъ на мировия сѣдия.

99. По просба за даване копия отъ присждата мировия сѣдия е длѣженъ да дава тая копия не по-късно отъ третия денъ отъ времето, когато постѣпи просбата.

Баларевъ: Тука е прескочено и не е турено въ 91 чл.: „или арестъ не повече отъ три дни.“ Това отъ Русскій текстъ не е предвидено. Между 96, 97, и 98 чл. е казано че мировия сѣдия записва своитѣ присжди особено за всѣко дѣло.

Михайловскій: Може да се сравни съ ориганалътъ и ако е прескочено, може да се тури.

Тодоровъ: 85 чл. казва: (чете го) Азъ мисля, че трѣба да се каже: „мировия сѣдия рѣшава въпроситѣ за виновността или невинността съобразно съ законитѣ, и по вътрѣшно убѣждение.

Михайловскій: Сѣдията зема сичкитѣ обстоятелства на дѣлото и рѣшава по съвѣстѣта си; ио той никога не може да направи постановление, което да не произхожда отъ законътъ. Той трѣба съкога да се съобразява съ законътъ, за което е казано въ другъ членъ.

Грънчаровъ: Сѣдията опредѣлява по съвѣстѣта си виновенъ ли е единъ чловѣкъ или не; но окончателно наказание опредѣлява по законътъ.

Председателъ: Законътъ се отнася къмъ разглеждането на обстоятелствата, а не къмъ умствениятъ заключения.

Сукнаровъ: Въ 86 чл. се позволява нѣкакъвъ видъ аналогия, която никакъ и никждѣ се не позволява въ наказателнитѣ закони. Този членъ противорѣчи на наказателния законъ и съ него би се отворили врата, които лѣсно могатъ да водятъ къмъ злоупотреблѣния личността на чловѣка. За това предлагамъ, като това е важно, да се приеме този членъ съ забѣлжката: „по съществуващитѣ закони;“ защото другояче се дава възможностъ на сѣдитѣ, за каквото и да е дѣло да го подвождатъ подъ аналогия, т. е. и такива работи, които не сѣ предвидени въ законътъ, вслѣдствие на което нѣкои лица може невинно да се осѣждатъ.

Баларевъ: Азъ щяхъ да се съглася съ Г-на предговорившия, ако да имамъ законъ, който да се основава на нашата Конст. Но понеже дѣйствующитѣ закони сѣ противни на Конституцията, за това сѣ поставени тия условия тука. За това ако нѣмаме законъ, въ който да сѣ предвидени простѣпкитѣ, разбира се, че нѣма чловѣкъ и да се накаже. Щомъ единъ законъ противорѣчи на Конст., то той нѣма и да се упражнява и не трѣба чловѣкъ да се наказва за простѣпки, които не сѣ предвидени въ закона.

Михайловскій: Много е общо, което каза Г-нъ Сукнаровъ. Законитѣ не могатъ да предвидятъ всичкитѣ работи. Напр. нѣкой е утрѣпалъ чловѣкъ, но да ли е съ тояга, съ ножъ или просто го е бодналъ въ окото; за това сѣдитята трѣба да земе предъ видъ случайтъ. Тѣй напр. никой законъ не налага на чловѣка да дава милостиня, но има единъ мораленъ законъ, за който предъ общото мнѣние може да се осѣди чловѣкъ, но не може да се води предъ сѣда, защото законътъ не припознава това за простѣпка. Законътъ казва въобще за раняване, за убийство за кражба; но кражба може да стане по 100 разни тюрлий.

Сукнаровъ: Всичкитѣ простѣпки не могатъ да бѣдѣтъ изброени въ закона, но категориитѣ на простѣпкитѣ сѣ предвидени; за това би се съгласилъ, че за онова, що не е предвидено въ закона, да се не наказва чловѣкъ.

Баларевъ: Въ 86 чл. сѣ притурени 12, 13 ст. за това трѣба да се сравни съ оригинала този членъ.

Михайловскій: Тия статии, както погорѣ казахъ, се исхвърлиха. Има много членове иструпани отъ Русскій оригиналъ; но послѣ когато ще се приеме законътъ, ще се глѣда по Русскій текстъ и ще се изпълнятъ тѣзи забѣлжки, които станаха.

Председателъ: Имали още нѣкой да забѣ-

лѣжи върху сѣщия текстъ? (Нѣма.) До сега направенитѣ забѣлжки сѣ отъ Г-на Баларева, слѣдъ които членовѣтъ иматъ да се сравнятъ съ оригинала, и то 91 статия относително за арестъ, послѣ 98 чл. да записватъ мир. сѣдии пресѣдитѣ въ особена книга. Освѣнъ това има една бѣлѣжка отъ Г-на Тодорова върху 85 чл., че мировий сѣдия прави заключения върху виновността или невиновността на подсѣдимия по умствениятъ си знания и наказва споредъ законътъ. Върху 86 чл. пакъ има забѣлѣжка отъ Г-на Сукнаровъ, че мировитѣ сѣдии трѣба да осѣждатъ споредъ съществуващитѣ закони. За тая послѣдня забѣлѣжка би искалъ да се произнесе Нар. Събрание по опредѣлено. (Гласове: трѣба да остане така както си е!)

II. Станчовъ: Ще говоря върху 86 чл. Ние знаемъ Г-да, че въ нашата Конституция има единъ, чл. който казва, че печатѣтъ е свободенъ: но за печатѣтъ у насъ не е изработенъ законъ, който напълно да съотвѣтствува съ духа на Констит. Казва се, че сѣдилищата сѣдятъ простѣпкитѣ, които сѣ станали съ печата, и споредъ това се наказватъ хората по оттом. законъ, който не съотвѣтствува на нашитѣ нужди и на нашата Конституция. Азъ намирамъ, че въ 86 чл. сѣ предвидени неизбѣжнитѣ нужди, що то мировий сѣдия е обязанъ да рѣшава дѣлото и въ случай на непълнота на закона, но въ такъвъ случай въ закона се появява противорѣчие. Както казахъ, печата е свободенъ у насъ, но нѣмаме изработенъ законъ, който да съотвѣтствува, въ такъвъ случай какво ще се направи? — На сѣдитята се възлага да рѣши дѣлото по точний смисълъ на закона, а въ сѣщото време нему е запрѣтено да спира рѣшението подъ предлогъ, че законътъ билъ непълненъ. Въ това отношение, когато се появи такъвъ предмѣтъ по печатѣтъ, сѣдитята трѣба да има предъ видъ не само наказателния законъ, който опредѣлява наказание на печата и който не съотвѣтствува напълно съ духътъ на Конституцията, но и другъ нѣкой законъ, за да рѣши нѣщо, което да отговаря на съществуващитѣ у насъ закони. Заради това тоя чл. не може да остане цѣлъ.

Михайловскій: Добрѣ, законъ за печатѣтъ нѣмаме, но у насъ не се е прилагалъ Турскій законъ за печатѣтъ. Въ Русчукъ напр. се налага наказателния законъ за оскърбление, а законътъ за печата въ никое сѣдилище не се е прилагалъ; но осѣждения станаха по наказателния законъ, както за словесно оскърбление така и за печатно оскърбление.

Тодоровъ: Азъ незная, да ли да се приеме това, което се касае относително непълнотата на закона; защото ставатъ противорѣчия? Азъ мисля, че ако да се отнесе до подходящитѣ случаи, пакъ

може да се противорѣчи.

Расолковъ: Противорѣчия ставатъ; споредъ Конституцията смъртно наказаня у насъ не съществува, а въ закона го има.

М-ръ Каравеловъ: Въ нашата Конституция не се говори нищо за смъртни наказания.

Сукнаровъ: За послѣденъ пътъ има да кажа, че въ случай на непълнота дава се възможност на аналогия, която е запрѣтена въ законодателството. Настоявамъ това да се изхвърли. Ако да го приемемъ, могатъ да се теглятъ хора за най-невинни работи на съдъ.

П. Станчовъ: Азъ искамъ да кажа, щото върху думата „непълнота“, да се не бърка никой, защото заключението е друго: подъ предлогъ на непълнотата е запрѣтено да се спира дѣлото.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание 86 чл. както си е? (Приема се.) Приема ли се глава IV съ поправките на 88 и 89 чл. (Приема се.) Който не приема да си дигне ръката; (никой.)

Секр. Каролевъ: (Чете): —

ГЛАВА ПЯТА.

За заочните присѣди.

100. Ако обвиняемиятъ въ простѣпкъ, за който ся полага наказание не погорне отъ задержание, не се яви или не проводи повѣренъ на опредѣлений срокъ, или пакъ, ако и да проводи повѣренъ, нъ по таквози дѣло, по което той самъ е виканъ да се яви лично, тогава мировиятъ съдия постановява заочна присѣда.

101. Въ случай, че не се намѣри до назначений срокъ обвиняемиятъ въ таквози престѣпление, за което въ закона е положенъ тъмниченъ затворъ, мировия съдия отлага съденето за наказанието до привождането на търсеното лице и постановява, по искътъ за възнаграждение за повреди и загуби, заочно рѣшение по правилата на гражданското сѣдопроизводство.

102. За неявяването на обвинителятъ въ назначений срокъ, ни лично, ни чрезъ повѣренъ, безъ представенъ на уважителни за туй причини, мировиятъ съдия или постановява за отказване на жалбата, ако дѣлото е отъ таквъ родъ, щото може да се прекрати съ помиряване, или, въ противенъ случай, осѣжда обвинителятъ, освѣнъ полицейскитѣ чиновци, на парична глоба, не повече отъ двадесетъ и пять франка, и го призовава на новъ срокъ.

108. Ако до постановението на заочната присѣда мировия съдия узнае, че причина на неявяването на обвиняемиятъ сж били нѣкои непреодолими препятствия, или че призовката за явяване не му била въ время пристигнала, тогава отлага рѣшението на дѣлото като назначава на обвиняемиятъ новъ срокъ за явяване, за който и му извѣстява.

104. Обвиняемиятъ, който е пропусналъ назначений срокъ за явяване, но е пристигналъ въ Съдътъ преди постановението на присѣдата по съществото на дѣлото, допуска се до словесни обяснения. Постановената подиръ туй присѣда не се счита заочна.

105. Копия отъ заочната присѣда се препроважда на обвиняемиятъ съ призовка.

Михаило вский: Номерацията е разбъркана. Въместо 108 трѣба да бѣде 103.

Предсѣдателъ: Това е печатна погрѣшка.

Расолковъ: Тука е желателно да се промѣни 100-й чл. Ако обнима напр. едно престѣпление, то може да бѣде запрѣтъ, но за колко време? (Гласове: това е арестъ!)

Михайловский: То ще се опредѣли въ уставътъ за наказанията. Арестъ е русски и по нашему значи задержание; тюремъ е нашия тъмниченъ затворъ, и ще се положи, въ наказателния законъ.

Грънчаровъ: Въ 1 чл. на I глава се опредѣлява арестъ до 3 мѣсеца. Това е предвидено въ законътъ.

Расолковъ: Азъ не съмъ съгласенъ да се рѣшава дѣлото заочно съ три мѣсяченъ затворъ. Той трѣба да се яви. Тукъ се казва, че ако проводи пълномощие, то не се приема; но ако не се яви, възможно ли е, да го осѣждатъ на 3 мѣсеци?

Михайловский: По нататкъ ще видите, че може да направи въззивъ, това право му се предоставя.

Предсѣдателъ: Има ли още нѣкой да направи забѣлѣжка (Нѣма.) Въ тая глава се направи забѣлѣжки върху 100-й чл. и върху номерацията.

Баларевъ: За разяснение да се тури въ скобки „арестъ“ при думата: „задержание“.

Предсѣдателъ: Друга една забѣлѣжка отъ Г-на Расолкова бѣше, за колко време да се продължи срокътъ на задержанието; защото има разлика между 3-дена и 3 мѣсеца.

Михайловский: Окончателно рѣшение е за 3 дня. Всичко друго подпада на апелация въ Окр. Съдове.

Предсѣдателъ: Друга съществена забѣлѣжка нѣма. Приема ли Нар. Събрание V глава, както си е? (Приема се.) Който не приема да си дигне ръката. (Никой не дига.)

Грънчаровъ: Азъ мисля, че Г-нъ Министръ на Правосѣдието трѣба да е тука, за да не срѣщаме такива спънки. За това предлагамъ почивка за нѣколко минути.

Предсѣдателъ: Азъ поканихъ Г-на Министра, ако желае да дойде. Сега давамъ распускъ за 5 минути.

(Послѣ распускъ.)

Предсѣдателъ: Засѣданието се отваря отъ ново. Преди да се разгѣда законопроектъ, ще се прочете едно отношение отъ Г-на Министра на Финансиитѣ, съ което се внася бюджетътъ.

Секр. Каролевъ: (Чете):

Предсѣдателъ: Бюджетътъ ще се предаде днесъ на бюджетната коммисия, за да се завземе по-скоро на разгѣждане. Но понеже работата е

доста голѣма, а комиссиията състои само отъ 9 души, за това предлагамъ, за да се свърши по-скоро, да се избератъ още 5 души въ тая комиссиия. (Гласове: Нѣма нужда!)

Мин. Каравеловъ: Азъ мисля, че трѣба да се избератъ още 5 души, защото азъ съмъ разгледалъ приходитѣ и расходитѣ само на своето министерство; но както сж представили другитѣ министри своитѣ бюджети, това не съмъ го разгледалъ. Ако да бжде 5 или 6 души повѣче съ това нѣма нищо да изгубимъ. Азъ самъ ще разгледамъ сега бюджета за другитѣ отдѣления, защото до сега съмъ ималъ работа и не съмъ можилъ да ги изуча.

П. Станчовъ: Съгласенъ съмъ да се умножи числото. Освѣнъ това нужно е до толкозъ по-вече, защото двама членове отъ бюджетарната комиссиия нѣма ги тука.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание да се избератъ още 5 души? (Приема се.) Какъ иска Народ. Събрание по явно или по тайно гласоподавяне? (Гласове: По явно, бюрото да предлага.)

Михайловски: Който и да е да предлага, или бюрото или Нар. Събрание; само желая, да се избератъ хора, които разбиратъ работата.

Председателъ: Азъ предлагамъ Савва Илиевъ. (Приема се.) — Петръ Станчовъ (Приема се.) — Еремия Геновъ (Приема се.) — Райчо Поповъ (Приема се.) — Андрея Цановъ (Приема се.) Така има сега 14 души.

Митр. Симеонъ Преславский: До сега нѣбѣха 9 души но 7, защото двама отсъствуватъ и тъй има само 12 членове. За това бихъ молилъ Народ. Събрание, да избере още двама. Азъ предлагамъ Г-нъ Михайловски. (Приема се.)

Митр. Мелетий Софійский: Азъ предлагамъ Г-на Даскалова. (Приема се.)

Мин. Каравеловъ: Бюджетътъ за расходитѣ отъ Министра на Вхтрѣшнитѣ работи ще се представи тѣзи вечеръ, или утрѣ.

Секр. Храновъ: (Чете:)

ГЛАВА ШЕСТА.

За протоколитѣ на мировитѣ сѣдии.

106. За всичко, което се относя къмъ разгледанье на дѣлото, мировитѣ сѣдия записва въ кжсо на протокола, въ който се означаватъ:

1) Времето на наченването на дѣлото и причината къмъ туй; имената и фамилиитѣ или прекоритѣ на странитѣ, или на тѣхнитѣ повѣренни; сжщността на жалбитѣ и на съобщенията;

2) Призованieto на странитѣ и на свидѣлитѣ; неявяването имъ; налагане за туй парични глоби и сложението имъ; распореджане за докарване на обвиняемитѣ; мѣрки, за да му се пресѣкжтъ способитѣ за уклонение отъ Сѣда;

3) Представенитѣ доказателства отъ странитѣ; призоването на свидѣлитѣ на клетва и сжщността на

тѣхнитѣ показания; оглѣдитѣ, освидѣтелствованията, претърсванията и оцѣнитѣ;

4) Случаитѣ на затварянето на вратата на засѣданнето; отлаганията въ разгледането на дѣлото и налагането глоба за нарушението на редътъ во времето на засѣданнето;

5) Примиряването на странитѣ и условията, на които то е постѣдовало; случаитѣ на предаването на дѣлото на сѣдебни изслѣдователъ или на прокурора;

6) Сжщността на присждата и времето на нейното обявление;

7) Изявяването на неудоволствие противъ присждата, представенето на отзывъ или жалба отъ недоволната страна и объясненията на противната страна; испрождането на дѣлото въ Окржжний Сѣдъ;

8) Распореджанията за изпълнението на присждата
107. Записанитѣ отъ мировитѣ сѣдия показания на странитѣ както и на свидѣлитѣ, сжщо отзывитѣ противъ присждитѣ, или условията на примиряването, се прочитатъ на лицата, отъ които сж тѣ направени, поправятъ се по тѣхнитѣ указания и се подписватъ отъ тѣхъ, ако сж грамотни.

108. Протоколитѣ за оцѣнитѣ, оглѣдитѣ и другитѣ мѣстни изслѣдования се прочитатъ на странитѣ, на поститѣ и въщи людье и се подписватъ отъ тѣхъ, ако сж грамотни, както и отъ производившитѣ тѣзи слѣдственни дѣйствиа.

Председателъ: Има ли нѣкой да направи нѣкоя забѣлѣжка. (Нѣма.) Приема ли се глава шеста както се прочете? (Приема се.) Въ 108 членъ вмѣсто дума „поститѣ“ трѣба да стои дума „наетитѣ“.

Михайловски: Въ Русский текстъ стои „поятнитѣ“ по Македонски се казва „поемани“ а български „наетитѣ“.

Митр. Мелетий Софійский: Азъ незнамъ защо между Македонски и Български правите разлика, която не трѣба да приеме никога единъ Българинъ.

Председателъ: Това е редакционна забѣлѣжка. Приема ли Народ. Събрание глава шеста както си е? (Приема се.)

Секр. Храновъ: (Чете:)

ГЛАВА СЕДМА.

За отзывитѣ противъ присждитѣ и за частнитѣ жалби противъ распореджанията на мировитѣ сѣдии.

109. Противъ неокончателнитѣ присѣди на мировитѣ сѣдия и двѣтѣ страни могатъ да приносятъ отзыви по всичкитѣ предмѣти на дѣлото, които се относжтъ до тѣхъ. Но гражданскитѣ ищецъ по дѣло, наченжто отъ полицейската или друга административна власть, може да приносъ отзывъ само за възнаграждение.

110. Полицията, ако изяви неудоволствие противъ присждата, тя е обязана да представи за туй на помощника на прокурорътъ, който може или да предави отзывътъ на мировитѣ сѣдия, или да остави обявеното неудоволствие безъ послѣдствия.

111. За подаване отзывъ се полага двѣ недѣленъ срокъ отъ времето на обявението на присждата, или отъ времето на получаването копия отъ заочното рѣшение.

112. Отзывитѣ могатъ да се принасятъ писменно

или словесно. По исканъето на противната страна дава и се копия отъ отзывътъ.

113. За получаванъето на отзывътъ мировиятъ съдия дава расписка, а самиятъ отзывъ препроважда въ Окръжния Съдъ, заедно съ обжалованата присъда и относящиятъ се къмъ дѣлото протоколи съ всичкото производство.

114. Противъ отзывътъ позволява се на противната страна да представи обяснение въ Окръжния Съдъ.

115. Попадениятъ въ установения срокъ отзывъ спира и изпълнението на присъдата. Но принасянето отзывъ само по предгътътъ на възпаграждението за повреди и загуби не спира изпълнението на присъдата за наказанието.

116. Отдѣлно отъ отзывитъ се допускатъ само слѣдующитъ частни жалби;

- 1) За бавностъ на разгледанъето;
- 2) За неприемане на отзывътъ, и
- 3) За вземане на обвиняемиятъ подъ стража.

117. Частнитъ жалби тѣй за неприеманъето на отзывътъ, както и за вземане обвиняемиятъ подъ стража, се приносятъ въ седмидневенъ срокъ отъ времето на изпълнението на обжалованитъ распоряжения.

118. Жалобитъ за бавността на мировиятъ съдия и за неприеманъето отзывътъ подаватъ се въ Окръжния Съдъ, а жалбата за вземане подъ стража се представя на самия мировия съдия, който е обязанъ да я представи въ Окръжния Съдъ заедно съ своето обяснение въ продължение на двадесетъ и четири часа отъ времето на получаванъето ѝ. (Приема се.)

ГЛАВА ОСМА.

За редътъ на разискванието дѣлата въ окръжнитъ съдове.

119. Всичкитъ дѣла, които сж постигнали отъ мировиятъ съдия за апелационно разгледане могатъ да се разгледатъ въ канцелярията на Окръжния Съдъ отъ странитъ. Прокуроритъ или тѣхнитъ помощници могатъ да разгледатъ тѣзи дѣла въ своитъ канцелярии.

120. Разгледанъето на дѣлата се произвежда устно и публично въ Окръжния Съдъ, по сжщиятъ редъ, както у мировиятъ съдия, нъ съ опазванъето на особнитъ правила, постановени въ долгуслѣдующитъ статии.

121. Странитъ не се призоваватъ за разгледанъето на дѣлата, нъ тѣ могатъ да ся явятъ лично или чрезъ повѣрени. Неиздването имъ не спира разгледанъето на дѣлото, освѣнъ когато самъ Окръжния Съдъ признае за необходимо присѣтствието на странитъ. Обвиняемиятъ въ престѣпни дѣйствия, за които въ законътъ е положенъ тѣмниченъ затворъ, трѣба да сж виняги на лице.

122. Разгледанъето на дѣлото се наченва съ прочтанъето на присъдата на мировиятъ съдия и на принесената противъ тая присъда жалба; подиръ туй странитъ представятъ своитъ обяснения устно; а когато тѣ не сж на лице, тогава се прочита отзывътъ противъ присъдата и обяснението на противната страна, ако то е представено.

123. Странитъ могатъ да представятъ своитъ доказателства и да привождатъ свидѣтели, тѣй отъ тѣзи, които сж били при първоначалното разгледане на дѣлото както и тѣзи, които по нѣкои уважителни причини не сж могли да се явятъ при мировиятъ съдия. Но разгледанъето не се отлага за непредставене на доказателства и свидѣтели на времето на слушанъето на дѣлото, освѣнъ ако странитъ попросятъ да се призоватъ неявившиятъ се свидѣтели и Окръжния Съдъ не намѣри препятствия на туй.

124. Когато се види необходимо, да се произведе

изново оглѣдъ, изслѣдование или оглѣдка, или пакъ да ся питатъ свидѣтелитъ на мѣстото, Окръжния Съдъ поръчва туй на едного отъ своитъ членове, и отлага дѣлото до изпълнението на поръчванъето. (Приема се.)

ГЛАВА ДЕВРТА.

За отминаянъето на окончателнитъ присъди на мировитъ съдии и на Окръжния Съдъ.

136. Противъ окончателнитъ присъди на мировиятъ съдии и на Окръжния Съдове се допускатъ жалби отъ странитъ и протести отъ помощникитъ на прокуроритъ въ касационенъ редъ.

137. Жалби и протести противъ окончателнитъ присъди на мировиятъ съдии и на окръжнитъ съдове могатъ да се приносятъ:

1) въ случай на явно нарушение на прямиятъ смисълъ на законътъ или на неправилното му тълкуване при опредѣленето на престѣпното дѣйствие и по родътъ на наказанието;

2) въ случай на нарушението на обрядитъ и на формиъ на съдопроизводството, които сж сжщественни, щото поради неопазванъето имъ не може да се счита присъдата че има сила на съдебно рѣшение;

3) въ случай на нарушение на предѣлитъ на вѣдомството или на властятъ, която е представена на мировия съдия или на Окръжния Съдъ.

138. Жалбитъ и протеститъ противъ окончателнитъ, присъди на мировиятъ съдии и на Окръжния Съдове се подаватъ въ сжщиятъ срокъ, и съ опазванъето на сжщитъ правила, каквито сж постановени за подаванъето на апелационнитъ отзови.

139. Жалбитъ и протеститъ на окончателнитъ присъди на мировиятъ съдии се подаватъ въ Окръжния Съдъ, а противъ присѣдитъ на Окръжния Съдъ — въ касационниятъ.

140. Къмъ жалбата или протеста се прилагатъ тѣй сжщо обяснението на противната страна, ако то е подадено както и съставенитъ по дѣлото протоколи и всичкото производство.

141. Окръжния Съдъ, ако уважи жалбата или протестътъ отминая окончателната присъда и препроважда дѣлото за разгледане на другия мировия съдия. Сжщо и Касационниятъ Съдъ, когато отминая присъдата на Окръжния Съдъ, предава дѣлото на другия Окръжния Съдъ за разгледане.

142. Мировиятъ съдия или Окръжния Съдъ на разгледанъето, на които е предадено дѣлото, пристѣпватъ къмъ рѣшеннето му не иначе, освѣнъ като призоватъ и двѣтъ страни и рѣшаватъ по обыкновенниятъ редъ.

143. Въ случай откриване на нови обстоятелства, които доказватъ невинността на осѣденитъ, и подложността на доказателствата, на които е основана вѣзвизлата въ законна сила присъда на мировиятъ съдия или на Окръжния Съдъ, дѣлото може да ся възобнови, но само съ разрѣшеннето на Касационниятъ Съдъ. (Приема се.)

ГЛАВА ДЕСЕТА

За изпълнението присѣдитъ.

144. Присѣдитъ на мировиятъ съдии и на окръжнитъ съдове, въ качество на апелативна инстанция, стѣпватъ въ законна сила:

1) Когато въ продължение на двадесетъ и четири часа отъ обявлението на присъдата не е изявлено неуволствие противъ нея ни отъ една страна.

2) Когато, следъ излявяването на неудоволствие противъ неокончателната присъда не е предявенъ въ установения срокъ апелационниятъ отзывъ;

3) когато подиръ излявяването на неудоволствие противъ окончателната присъда, не е подадена въ установения срокъ касационната жалба, или пакъ подадената жалба е оставена безъ внимание,

4) когато противъ заочната присъда не е подаденъ апелационенъ отзывъ въ установения срокъ, ако присъдата по родътъ на дѣлото, подлѣжи на апелация.

145. Присъдата, която е стъпила въ законна сила, привождана е безъ забава въ изпълнение.

146. Присъдите на мировиятъ Сѣдникъ привождатъ се въ изпълнение отъ него сѣщиятъ, а присъдите на Окръжниятъ Сѣдъ или се проваждатъ за изпълнение на мировиятъ сѣдия, въ участъкътъ на когото е възникнало дѣлото, или се изпълнятъ, по распоряждане на председателъ на сѣдътъ, споредъ гдѣто се намѣрва осъдениятъ.

147. Ако за изпълнението на присъдата е необходимо нужно пришествието на осъдениятъ, който живѣе въ сѣщиятъ мировий участъкъ, той се призовава за туй, и ако не се яви безъ уважителни причини, той се привождатъ чрезъ полицията.

148. За изпълнението на присъда върху лице, което живѣе въ други мировий участъкъ, съобщава се на мѣстниятъ мировий сѣдия.

149. Мѣрването, забѣлѣжителъ и изобличенията съкога се правятъ устно.

150. Заплатата на паричната глоба, тѣй и на възнаграждението за вредъ и пагуби, ако виновниятъ нѣма никакви палични сѣдства за да внесе присъдената отъ него парична сума, тя може да бѣде разсрочена на опредѣлени срокове, споредъ количеството на глобата и способитъ на исплащането.

151. На исплатившиятъ паричната глоба за вредъ и за пагуби, дава се расписка, представениятъ отъ него парично записватъ ся въ особна книга.

152. Паричната глоба или възнагражданието, което не е заплатено на уречениятъ срокъ, събира се, споредъ издадениятъ отъ мировиятъ сѣдия изпълнителенъ листъ, или чрезъ мѣстниятъ полицейски чиновъ, или чрезъ околнитѣ и селски начальства.

153. Осъдениятъ на запряване държатъ се въ помѣщения, устроени нарочно за туй въ мировиятъ участъци.

Забѣлѣжка. За напредъ до устройството на такива помѣщения, осъдениятъ на запряване държатъ се при полицията.

154. Осъдениятъ на тъмнично затваряне проваждатъ се въ мѣстото на затворътъ чрезъ мѣстната полиция. За непроважданиятъ въ тъмница мировиятъ сѣдия съобщава на тия общества, на които принадлежатъ осъдениятъ

Мин. Стояновъ: Въ 149 статия, дѣто се казва „мѣрването, забѣлѣжителъ и изобличенията“, предлагамъ „забѣлѣжки и изобличения“ да си останатъ а „мѣрването“ да се отхвърли.

Тихчевъ: Въ 149 членъ не глѣдамъ по точно, отъ кого ще станатъ тѣзи забѣлѣжки и кога?

Председателъ: Тука се говори за отношения между сѣдия и подсѣдимий.

Тихчевъ: Тогава може подсѣдимий да усвои за себе си този членъ и той да прави забѣлѣжки.

Михайловски: Азъ мисля, че се разбира, да изобличава само мировий сѣдия.

А. Цановъ: 144 членъ алинея първа казва: „когато въ продължение на 24 часа“... Това време е много кратко и азъ не знамъ да ли е възможно въ толко едно кратко време да се заяви не удоволствие съ присъдата отъ една или друга страна.

Грънчаровъ: Ние още по напредъ приехме, когато мировий сѣдия обявява присъда, той ги пита, да ли ще апеллиратъ, или не; и за това длѣжни сж до 24 часа да явятъ и да искатъ преписъ отъ присъдата. (Гласове: Добръ!)

Баларевъ: Алинея третя отъ 144 членъ казва: „когато не е подадена на установения срокъ касационна жалба или пакъ жалбата е оставена безъ внимание“; тука не се знае жалбата отъ кого да остане безъ внимание отъ мировий сѣдия, или отъ окръжния сѣдъ?

Мин. Стояновъ: Комуто се подава касационната жалба, той може да я остави безъ внимание. Въ сѣки случай или мировий сѣдия или окръжния сѣдъ.

Председателъ: Друга забѣлѣжка нѣма ли? (Нѣма.) Приема ли се глава 10 както си е. (Приема се.)

Секр. Храновъ: (Чете:)

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА.

за сѣдебнитѣ разноси.

155. Свидѣлитѣ и вѣщитѣ людие, които сж били призвани, съ призовка и желажтъ да получатъ възнаграждение за пхтни разноси, трѣба да обявятъ за туй подиръ свършването на испитването имъ, или на туй дѣйствието, за което сж призовани.

156. Възнаграждението на свидѣлитѣ и на вѣщи людие, се опредѣля само въ случайтъ, когато сж призвани отъ мѣсто далече повече отъ 15 версти. Въ тоя случай тѣ получаватъ пхтни пари по единъ грошъ на една верста, и суточни по петъ гроша за всякий день на отсъствие отъ мѣсто-жителството имъ.

157. Заплатата на сѣдебнитѣ разноси пада или:

1) на обвинителятъ, ако обвинението се признае недобросѣдствено, или

2) на обвиняемиятъ, ако той е признатъ за виновенъ.

158. По дѣло за простѣжкъ, сторенъ отъ нѣколко лица, сѣдебнитѣ разноси падатъ на главниятъ виновни, ако ли тѣ сж не състоятелни — на тѣхнитѣ съучастници. Какъто едниятъ, тѣй и другитѣ носятъ обща отговорностъ.

159. Въ случай на отсрочване на засѣданието за неявение на една отъ странитѣ, заплатата на сѣдебнитѣ разноси по туй засѣдание пада на туй лице, по вината на което разгѣжданието на дѣлото е било отложено.

160. Кога нѣма на видъ виновнитѣ или при не състоятелността на лицата, осъдени на заплатата на сѣдебнитѣ разноси, тѣ оставатъ за смѣтка на хазната.

161. Всичкиятъ прошения, обявления, отъзиви и жалби по дѣла за простѣжки, подсѣдни на мировиятъ сѣдебни учрѣждения, се подаватъ на проста книга и самото производство въ тия учрѣждения се освобождава отъ всяка-

кви мѣта.

162. За копия отъ протоколѣтъ и присѣдитѣ на мировитѣ сѣднии и на Окрѣжитѣ Сѣдове взема се по три гроша отъ единѣ листь, като се смѣтатъ на всяка страница по двадесѣтъ и пять реда. На осѣденитѣ се даватъ таквизи копии даромъ.

Забѣлѣжка. Глобитѣ, които се взематъ за неявяване по призованието на мировитѣ сѣднии безъ уважителни причини, обръщатъ се въ капиталъ за устройство на помѣщение за запираниѣ въ мировитѣ околини.

Мин. Стояновъ: Както вижда почитаемото Събрание, по причина на бързината, станали сѣ много печатарски и редакционарни погрѣшки; тѣй н. п. трѣба да се тури на мѣсто грошъ, сантима и франкове.

Митр. Мелетий: Освѣтъ това азъ ще кажа, че 5 гроша суточни пари сѣ малко; защото има хора, които могатъ твърдѣ много да загубятъ за чюджитѣ грѣхове. Да бѣде отъ 1 до 2 франка.

М-ръ Стояновъ: Ако да се тури отъ 1 франкъ до 2, тогава може да стане бъркотия. Нека стои за сега 1 франкъ, а ние ще видимъ до идущата сесия. да ли има нужда да се промѣни. (Гласове: Съгласно.)

Расолковъ: Въ 162 статия се казва за копия, която се дава, че се плаща за единѣ листь 3 гроша. като се смѣтатъ на листа 25 реда. Тука искамъ да се разясни какъ се разбира дума „единѣ листь“.

М-ръ Стояновъ: Въ сѣгашитѣ временни правила казва се че се зима $\frac{1}{2}$ франкъ за единѣ листь по 25 реда сѣка страница за официални рѣшения или за копия отъ присѣда, каквато и да е.

Михайловскій: Г-нѣ Расолковъ пита какъ се разбира единѣ листь: единѣ листь е или половинѣ или цѣлѣ табакъ.

М-ръ Стояновъ: Цѣлѣ табакъ 4 страници.

Грѣнчаровъ: Този въпросъ се рѣши вчера. че единѣ листь се разбира единѣ табакъ отъ 4 страници.

Предсѣдатель: Друга забѣлѣжка нѣма ли? (Нѣма.) Приема ли Народ. Събрание 11-та глава както стои въ проекта? (Приема се.) Желаетъ ли Народ. Събрание да се чете този законъ исцѣло? (Нежелаетъ.) Значи този законъ се приема исцѣло. (Приема се.) Понеже останува до 6 часа още доста време и има прошения, то комисията може да чете своитѣ прошения.

П. Станчовъ: Преди захващанieto на тѣзи работа, желая да обърна внимание на единѣ законъ, за който чухъ, че се приготвява отъ военното Министерство, законъ за народната гвардия или опълченieto. Този законопроектъ, неznamъ, да ли ще се внесе въ тѣзи сесия. Времето е много кжсо и ние можемъ да го разгѣдаме между другитѣ работи. защото е нужно. За това трѣба да помолимъ г-на Предсѣдателя да се отнесе до надлежното Министерство за този законъ.

Славейковъ: Азъ мож да дамъ нѣкои свѣдения относително до този законопроектъ. Г-нѣ Воениний Министръ свърши този законопроектъ още преди да заmine. Но послѣ пожелатахъ и други нѣкои военни чиновници да направятъ свой законопроектъ по тѣзи частъ. Негово Височество е зелѣ законопроекта, за да го разгѣда. Когато се върне, ще се внесе въ Народ. Събрание.

Докл. Храновъ: (Чете:) Тукъ има една телеграмма отъ Шуменъ, въ която се говори, че нѣкои си Джемитъ Бей продаватъ чифликътъ си, който има 12 погона ниви. Купилъ го е единѣ русски военний чиновникъ, а селянитѣ искатъ сами да го купятъ и молятъ Народното Събрание, да спре тая продажба.

Михайловскій: Който и да го е купилъ, селянитѣ, до една година могатъ да го отърватъ, защото има за това турски законъ, който се практикува въ нашитѣ сѣдилища. Но само до една година могатъ селянитѣ да го зематъ назадъ. Ако до една година не направятъ протестъ, тогава става стопаникъ, който го е купилъ.

Расолковъ: Става въпросъ да ли е това наистина законъ; защото такова едно предписание издадено е просто отъ Министерството на Правосѣдието безъ указъ безъ нищо.

М-ръ Стояновъ: Азъ неznamъ, какъвъ циркуляръ е имало въ Министерството за въпросътъ, който се разясква тука. Но дѣто се дава право преимущества на едно село въ такова отношение, това е законъ за земитѣ, който е въ дѣйствиe.

Икономъ Попъ Тодоръ: Може да има нѣщо по сѣдилището, защото азъ зная, че селата иматъ право въ течение на една година, да си зематъ такива имущества. Но зная, че при такива препродажби, искатъ много да печалитъ онѣзи, които сѣ го прекупили и зематъ често по 100%. Купуватъ за 50, а актъ правятъ за 100. —

Свѣщенникъ Радевъ: Азъ мисля, че трѣба да вземемъ предъ видъ желанието на населението, и ако желаетъ едно село да купи чифликътъ, то трѣба да се остави на него правото да го купи. За това трѣба, да рѣши Народ. Събрание нѣщо положително върху този въпросъ.

Расолковъ: Този въпросъ не е отъ малка важностъ и струвами се, най-добрѣ ще направи Народното Събрание да го рѣши сега. Има села, на които се предлага да купятъ еди-кой чифликъ; тия се отказватъ и тогасъ го зема другъ. Но има и села дѣто се продаватъ чифлици, безъ да знае селото и тѣ се сѣдятъ послѣ. За това трѣба да се опредѣли: ако не сѣ иѣли да го купятъ, селянитѣ, когато имъ се е предложило, иѣли иматъ право до една година да го отърватъ.

Мин. Стояновъ: Азъ мисля, че е неумѣстно

предложението на предговорившия, сега да рѣши Народното Събрание върху тѣзи работи, защото на дневенъ редъ не предстои да става законъ, но само се четатъ оплакванията. Законъ не може да стане иначе, освѣнъ ако предложи правителството единъ законопроектъ, или да се предложи отъ самото Събрание единъ законопроектъ по извѣстенъ редъ. Азъ повтарямъ, че имамъ законъ за земи, по който могатъ да се рѣшатъ всички тѣзи препирни.

Симидовъ: Има въ Орханіе единъ чифликъ отъ нѣколко дюлюма, който се продаде на едно частно лице, а сега осѣщатъ гражданитѣ нужда, да го зематъ сами, но не могатъ да успѣятъ.

Сукнаровъ: Наистина случватъ се такива случки често; а криви сж онѣзи, които незнаятъ, какъ да постѣпватъ, за да добиятъ правото, което търсятъ. Дѣто говорятъ, че трѣба да се рѣши такъвъ единъ въпросъ, то трѣба да се мине по законенъ пѣтъ; а за да стане това, изисква се извѣстна форма. За това трѣба да се предаде настоящата телеграмма на Министра на Правосъдието, и той може да постѣпи, както намѣри за подобръ.

Цеко Петковъ: Человѣцитѣ страдатъ невинно. Казватъ имъ: бе недѣйте да го купувате, това ще да добиете. Между това дохожда нѣкой и пазари се и купи, а за това човѣцитѣ невинно страдатъ. Послѣ имаме и такива човѣци за председатели на сѣдилищата, които незнаятъ ни за Бога, ни за вѣра, ни за душа. Ако би могло такива човѣци да се исклучатъ, макаръ да имъ се даде пенсия, а да дойдатъ на кормило човѣци, които знаятъ за Бога, за вѣра и за душа.

Михайловски: Тукъ нече има никаква бъркотия, ако се сѣдѣва законътъ, който сжществува за земи. Колкото за обѣщанката на г-нъ Симидова, че хората незнаятъ да си търсятъ правото, за това не е кривъ законътъ. Законътъ казва, ако селянитѣ искатъ да купятъ единъ чифликъ, който е въ тѣхнийтъ топракъ, то това е на тѣхното разположение. Но трѣба да запазятъ срокътъ. Тия иматъ право да го отгърватъ до една година.

Славейковъ: Знаемъ, че въ законътъ сжществува такова нѣщо и знаемъ, че е запрѣтено да се купуватъ по много земи. Но като погледнемъ на тая телеграмма, като земемъ предъ видъ, че въ Берковецъ нѣкой си Михаль е купилъ много земи и като знаемъ, че селентѣ се сѣдиха и апелираха, но селентѣ пакъ изгубватъ правото: за това трѣба да искаме да се изпълнява законътъ и да се възпрѣтъ такива продажби.

М-ръ Стояновъ: Отъ тѣзи телеграмма отъ Шуменъ види се, че работата е за рѣшението на Окрѣжния Сѣдъ; а вие знаете, че сѣдилищата у насъ

сж независими. Никой отъ насъ нѣма право да заповѣда на сѣдѣтъ да спре еди-коя продажба, той има да рѣшава по свое убѣждение. Само единъ начинъ има, който е указанъ въ законътъ, т. е. да се обърне оня, които мисли, че е онеправданъ, на погорнето сѣдилище. Въ турско време администрацията заповѣдаше на сѣдилищата и спираше рѣшенията. А днесъ като се изисква да имаме гаранция за независимостта на сѣда, не можемъ да допуснемъ влиянието на властта. Стѣдователно не можемъ да рѣшавами нищо за такива прошения; но само можемъ да почнемъ пѣтътъ, по който хората могатъ да търсятъ правото си.

Рангелъ Костовъ: Споредъ мене, г-да, заради тѣзи земи прави се голѣма неправда на населението; защото безъ да се извѣстятъ селентѣ, продаватъ се тѣзи земи, на които сж живѣли нашитѣ села до сега, а днесъ не могатъ да живѣятъ. За това е нужно да се направи нѣщо.

Мин. Стояновъ: Азъ ще прибавя нѣщо за обяснение, т. е. че за една продажба на имущество по правилата, които сжществуватъ у насъ, не става безъ знание на общината, дѣто лѣжи имуществото. Онзи, който продава, трѣба да има отъ общината свидѣтелство или словесно или писмено, че това е негово имущество. (Гласове: Исчерпано е!)

Славейковъ: Имамъ да забѣлѣжа това, че телеграмата трѣба да се съобщи на министерството на правосъдието. Тия хора могатъ да се оплачатъ на апелацията, но именно ставатъ злоупотрѣбѣния въ това отношение, че си играятъ съ хората, да си загубатъ време за апелъ; и съ това изгубватъ това право, за което искатъ да се оплакватъ.

Мин. Стояновъ: Азъ по напредъ говорихъ за законнийтъ редъ, който е единствениятъ пѣтъ, по който трѣба да идатъ тия хора. Тѣ могатъ да се оплакватъ чрезъ сѣдебна инстанция, дѣто чловѣкъ може или да загуби, или да спечели правото си. Но има и друго нѣщо. Ако правятъ престѣпни дѣйствиа сами онѣзи, които сѣдятъ, тогава има другъ редъ оплакване, т. е. оплакване за незаконно дѣйствие; и макаръ да дойдатъ до министерството или до върховний сѣдъ, съ това нищо не печелятъ ония, които се оплакватъ, но тѣ трѣба да търсятъ единствениятъ законенъ пѣтъ. Отъ една страна трѣба да се оплакватъ, че незаконно сж осѣдени, а отъ друга страна трѣба да търсятъ да се развали станалото рѣшение и да се направи ново, споредъ доказателство по правото.

Сукнаровъ: Азъ мисля, че каквото рѣшение и да дадемъ на тая телеграмма, ние все ще да сбъркаме. За това най добръ е, да се препроводи на надлежнийтъ министръ, за да постѣпи споредъ закона.

Председателъ: Има още двама, които искатъ да говорятъ. (Гласове: Исчерпано е!)

Мин. Стояновъ: По поводъ на препроважданieto до министерството имамъ да кажа двѣ думи. Като се препроводи, какво ще рече това? Министрътъ не може да заповѣда на сѣдния, да рѣши другоаче дѣлото. А иначе, който препроважда прошенieto, надѣждата му остава на пусто, защото законътъ не позволява такива нѣща, и всѣка такава жалба остава неиспълнена. Не достига се друго нищо освѣнъ, да се иска обяснение отъ тѣзи, отъ които е подадена жалбата, и ако се намѣри да сж направили сѣднитѣ нѣщо криво, тогава ще се накажатъ, безъ да се говори за правото за оновова, който подава жалбата.

Герговъ: Тѣй като се дава на търговцитѣ свобода да купятъ едно мѣсто и отиватъ да купуватъ за 25 гроша единъ дюлюмъ, безъ да извѣстятъ на селото, а послѣ казватъ, че сж дали 50 гроша за дюлюмъ, тогава трѣба ли селото да имъ плати по 50 гроша, когато купува отъ тѣхъ?

Председателъ: Това е другъ въпросъ. (Гласове: Исчерпано е!) Приема ли Народ. Събрание да се проводи прошенieto на министерството на правосѣдието, за да се постѣпи споредъ законътъ? (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой.)

Докл. Храновъ: (Чете.) Прошение отъ Н. П. Тапчилещовъ и Бр. Ив. Гешови, съ което се иска и моли Народното Събрание да отвори единъ кредитъ, за да се исплати тая частъ отъ исхарчениѣ пари отъ вишепоменѣтитѣ лица за съгражданието на българската църква въ Цариградъ, която се пада на Княжеството. Г-нъ Тапчилещовъ търси 328.448½ гр. а Бр. Гешови 327.389½ заедно съ лихвитѣ. При прошенieto е приложена копия отъ едно писмо, испроводено до Н. Блаженство Екзарха отъ Гл. Управителъ Князь А. Богориди на Источна Румелия.

Михайловскій: Г-да, преди 30 години въ Цариградъ се подинаха да направятъ българска църква. Покойний Князь Богориди хариза конакътъ си, когото преградиха и поправиха за да направятъ една църква. Послѣ се възбуди желание, да стане тѣзи църква великолѣпна и да стане единъ храмъ като свята София. Тѣ смѣтаха така: има 7,000.000 българскій народъ. Ако всѣкий даде по грошъ, ще иматъ 70.000 лири. Направи се тамъ едно здание на едно мѣсто, което даде тоже Князь Богориди, и послѣ събираха милостиня. Но когато хората въ единъ градъ, както Българитѣ въ Цариградъ, мислятъ, че имъ трѣба една църква, тогава не е нужно другъ градъ за тѣхъ да плаща. Защото другитѣ градове си правятъ църквитѣ сами или искатъ милостиня, но не

така да оборѣляватъ българскійтъ народъ. Казва се, че тогава се припозналъ дълга отъ народа. Ако нѣкоя епархия или нѣкой градъ е далъ подписъ и е казалъ на тѣзи господа, които се тука оплакватъ: Броете 1000 или 500 лири за наша смѣтка, тогава е друго. Онази община, която е подписала, трѣба да си плати. Но азъ не разбирамъ, какъ дохождатъ съ такива искания до Народното Събрание. Азъ помня, че въ онова време, когато стана това, проводиха се хора въ България да събиратъ милостиня, и занесоха я въ Цариградъ. Колко милостиня сж събрали, ние не търсимъ смѣтка, защото не е наше нѣщо. Дѣ сж похарчили паритѣ, и то е тѣхна работа. Но ако дадохме милостиня тогава, не знамъ защо сми сега борчлии? Това е несмисленно.

П. Станчовъ: Г-да, жалъ ми е, че едни отъ нашитѣ събратия се отнасятъ тѣй легко къмъ този много важенъ въпросъ. Г-да, цариградската църква не е правена само за цариградскитѣ Българи, но отъ тая църква и отъ тѣзи Българи излѣзло е възражданието на българскійтъ народъ. Ние не трѣба да се плашимъ, че се искатъ пари. Ние можемъ отъ друга точка зрѣния да поглѣднемъ на работата. Ако е била слаба църквата въ Цариградъ, тогава не щѣше да донесе голѣма полза на нашия народъ. Но тука знаемъ, че имаше тамъ Българскій Синодъ, Българскій Екзархъ, Българско Църковно Събрание, и въ слѣдствие на това избавилъ се е нашия народъ въ църковно отношение и послѣдствие на това била е и нашата свобода. Сега дохождатъ тия двама г-да Тапчилещовъ и Гешовъ съ едно прошение до Народното Събрание. Азъ не искамъ да кажа, до колко сж справедливи исканията имъ за съдѣйствието при въздиганieto на тая църква. Има хора, които знаятъ отъ близо работата. Азъ само зная, че бѣше време, когато тия хора заявиха на Българскій Синодъ въ Цариградъ, че трѣба да разглѣда смѣткитѣ имъ. Станала е коммисия, смѣткитѣ сж разглѣдани, и коммисията е дошла до окончателно рѣшение и намѣрила за справедливо тѣхното искание. За това, ако се произнесемъ да не обръщаме никакво внимание върху това прошение, тогава ще съгрѣшимъ: Областното Събрание въ Пловдивъ обърнало е сериозно внимание върху това. Тѣ платиха нѣщо и ние ще платимъ нѣщо по вече, така щото македонскитѣ Българи, които сж до сега въ робство, да не плащатъ нищо. Азъ искамъ да се съгласимъ всички, че тия заявления трѣба да се препратятъ на министра на исповѣданията, и той да поиска нуждитѣ свѣдения отъ Екзарха, който има смѣткитѣ, и послѣ ще види министрътъ на исповѣданията, какво може да се направи.

Михайловскій: Радвамъ се за отвѣтитѣ на г-на П. Станчова. Азъ казахъ, че дългъ не при-

познавамъ. Милостиня сми давали и милостиня можемъ да дадемъ. Но въпросътъ е, има ли такъвъ дългъ българскиятъ народъ или нѣма? (Гласове: Нѣма!) Ние на всѣкъждъ трѣба да помагаме, не само на Цариградъ. Но въ смисълъ на дългъ не ми говорете. Че смѣтките сж преглѣдани, и че въ Екзархията сж смѣтките, отъ това още не послѣдва, че българскиятъ народъ билъ борчлия. За преглѣданитѣ смѣтки да се не простирами, да не стане нѣкакъвъ скандалъ. Въ 1861 година преглѣдаха се смѣтките. Но преглѣдвачитѣ не щѣха да ги подпишатъ. Тѣ се отказваха да ги подпишатъ, защото нѣмаха пълномощие отъ народа, че ще плати тия пари. Слѣдователно ние ще помогнемъ съ милостиня, но не припознаваме дългъ. Сега азъ мисля, че се иска милостиня отъ насъ, защото ако бѣше дългъ, тогава трѣба да се даде на сѣдилището. Ние слѣдователно трѣба да обрнемъ въпросътъ на милостиня.

Славейковъ: Жално ми е, и малко ми е странно, кога двама отъ по славнитѣ оратори отъ нашето Събрание излизатъ всѣкий отъ противна страна. Едина иде до цинизмъ, а другия до сентименталностъ. Нито едното нито другото не трѣба да правиме. Азъ признавамъ, че думитѣ на г-нъ Михайловскій сж праведни, защото и ние сми биле участници въ тия нѣща. Ние сми видѣли, какъ сж ставали смѣтките. И ние знаемъ, какъ Областното Събрание е разглѣдало това дѣло; дълга история бѣше и даже щѣше да стане скандалъ. Тия хора не искатъ: дай толкосъ пари. Ако бѣше така, тогава щѣха да се обрнатъ на сѣда. Тѣзи пари да ли сж похарчени или не, не щѣ да расправямъ. Само забѣлѣжвамъ, че станаха доволно несправедливости при това. Ние трѣба просто да рѣшимъ, дѣ трѣба това прошение да се отнесе. Азъ мисля, че трѣба да се отнесе до министерството на исповѣданията; и ако министерството види, че тѣзи хора иматъ право, тогава ще ни покане за помощъ, която и ние ще можемъ да дадемъ. Сега сами не знаемъ, какво да правимъ. Трѣба доволно време, да се расправятъ всички тѣзи работи. Прощението не може да се отхвърли съвършено, нито може да се приеме, защото много работи трѣба да се разискватъ; азъ имамъ да напомня, че тукъ станаха до нѣидѣ търговски спекулации, които не можемъ да ги припишемъ на родолюбие. Трѣба да се отнесемъ на по компетентни лица и тий да рѣшижтъ. (Гласове: Исчорпано е!)

II. Станчовъ: Само нѣколко думи искамъ да кажи. Може би да съмъ казалъ думитѣ малко жарко, но и отъ противната страна казаха се по сѣщия начинъ. Азъ не съмъ казалъ, да се не обрне на това никакво внимание. На противъ, азъ казахъ, че тая църква има значение. А колкото за сентимен-

талността, която г-нъ ораторъ предговорившии ми приписва, нѣма да кажа нищо. Ще дойдъ на предметъ, т. е. че прощението трѣба да се възложи на министра на исповѣданията, за да изучи по хубаво работата и да направи по нататѣкъ своятъ распорѣжения.

Предсѣдателъ: Въпросътъ се разясни.

Докладчикъ: Комисията предлага, да се проводи до министерството на исповѣданията.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание да се испроводи на министерството на исповѣданията това прошение? (Не приема.) Който не приема да си дигне ржката. (37 души дигатъ, а 22 не дигатъ.) Слѣдователно остава безъ послѣдствие.

Попъ Радевъ: Колко души има още въ Народното Събрание?

Предсѣдателъ: 22 и 37 правятъ 59.

Д-ръ Минчовичъ: Нѣма пълно вишегласие. Какъ разбирате пълно вишегласие?

Славейковъ: Този въпросъ нѣколко пъти вече се подигна и трѣба да престане; защото въобще, до колкото азъ зная, практикува се на всѣкъже така и нашето Народ. Събрание не може да узакони иначе: т. е. при отварянието на Събранието глѣда се да има вишегласие, за да може Събранието да се отвори; а когато се гласоподава, тогава се брои вишегласие на присѣтствующитѣ, иначе е невъзможно да имамъ Събрание; ние не можемъ да вържимъ човѣцитѣ да сѣдѣтъ тука. Въ Английскій парламентъ случавъ се да остануватъ само 20 души. За това трѣба и ние да установиме нѣщо, за да не се подигатъ непрестанно такъвъ въпроси.

Савва Илиевъ: Азъ не зная, какъвъ е реда по другитѣ конституционални държави, но нашата Конституция ясно казва, че засѣдание се отваря само тогава, ако присѣтствуютъ по вече отъ половината депутати; Тѣзи, азъ разбирамъ, че трѣба да сж присѣтствующи и въ цѣлото време на Събранието; а когато се гласоподава, тогава трѣба да се има предъ видъ това вишегласие, за да може да се опредѣли, на коя страна е болшинство и на коя меншинство.

Михайловскій: Ние сега не вотираме законъ, но само за едно прошение стана дума. Онѣзи, които излизатъ вѣнъ между засѣданието, считатъ се за присѣтствующи.

II. Станчевъ: Всѣки да тълкува по съвѣстъта си този параграфъ; а споредъ менъ щомъ нѣма по вече отъ половината на всичкитѣ депутати въ камарата, всѣко едно рѣшение, което става тогава, е незаконно. (Шумъ.)

Предсѣдателъ: (Звъни.) Моля г-да депутатитѣ да не възражаватъ изведнѣжъ отъ всичкитѣ страни.

Симидовъ: Истина, ако присѣтствуютъ по

вече отъ половината, тогава е засѣданието законно. Но при всѣко вотиране не можемъ да четемъ имената има ли вишегласие, нѣма ли.

Недѣлковичъ: Азъ ще потвърдя думитѣ на г-на Станчова и ще прочетъ членъ 114 отъ Конституцията. (Чете го.)

Славейковъ: Азъ мисля, че за важни предложения и за важни закони може да бѣде тѣй. Но азъ обръщамъ внимание на Събранието, ако иска, да направимъ едно постановление, да считамъ тѣзи за присѣтствующи, които бѣха тогава тука, когато се четеше списъкътъ на депутатитѣ. Всѣкога имъ 5 или 6 души липсватъ отъ тѣхъ, и тогава не би могли да вотираме нито едно предложение или да рѣшимъ единъ въпросъ; защото нарочно ще има такива депутати, които ще излизатъ на вънъ и ние не можемъ да рѣшаваме нищо. За това азъ не мога да приема едно такова тълкувание, защото знамъ, че тогава камарата не може да прави нищо.

Грънчаровъ: Азъ мисля, че членъ 114 отъ Конституцията иска да опредѣли, да не правимъ никакво засѣдание, безъ да има повѣче отъ половината на депутатитѣ. Колкото знамъ, не е казано, че засѣданието не може, да се продължава или да се гласоподава, ако сж нѣкои между това отишли; само открито не може да бѣде засѣданието, безъ да има единъ надъ половината. Ако тълкуваме членътъ така, че на всѣко гласоподавание трѣба да бѣдѣтъ повече отъ половината на членоветѣ, тогава никакъ не можемъ да правимъ рѣшение, и тогава трѣба да се броимъ при всѣко гласоподавание.

П. Станчовъ: Трѣба да знаете г-да, че отъ всѣко наше нареждане, което прави Народ. Събрание за вътрѣшниятъ редъ, по високо стои всѣкога имъ членътъ отъ Конституцията, която е вотирана отъ учредителното Народ. Събрание. Заради туй да претълкуваме така или иначе, да кажемъ, че има такъvizъ, които излизатъ и че не можемъ да ги върнемъ назадъ, то пакъ не можемъ да земемъ за основа да кажемъ, че ще рѣшаваме и когато има 5 души въ Събранието. Изъ думитѣ на г-на Славейкова излиза, че можемъ да рѣшаваме всѣкога, па макаръ да останали само 3 души. Но г-да това е незаконностъ.

Михайловский: Тука се намѣрваме на разни мнѣния. Ако би се приело това, щото всѣкога когато се вотира, нужно е да бѣдѣтъ по много отъ половината депутати тука, тогава доста е, да излъжатъ онѣзи, които не сж съгласни, и въпросътъ не може да се свърши; тогава не ще може да има Народ. Събрание. Засѣданието се открива, ако има

повече отъ половината депутати. Заради туй трѣба да се вишегласие отъ присѣтствующитѣ; а не половината отъ всичкитѣ членове, иначе не ще напредимъ въ работата си. (Гласове: Исчерпано е.)

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Никой се не яви.) Въпросътъ се касае до 114 членъ на Конституцията върху който има различни тълкувания. Заради туй въпросътъ днесъ не може да се рѣши. Но трѣбало би да се рѣши веднажъ, защото толкова пѣти вѣче се е подигалъ. За това тѣй като за утрѣ особена работа нѣма освѣтъ прошенията, предлагамъ да се тури на дневний редъ този въпросъ.

Михайловский: Да се гласоподава за прошениято.

Д-ръ Минчовичъ: Нѣма сила такова гласоподавание.

Славейковъ: Може да се приеме моето мнѣние, че този въпросъ колкото и да го ризискваме не можемъ да го рѣшимъ. Не е само да приемемъ едно постановление като за правилникъ; защото ако рѣшимъ иначе, тогава ще има до 20 вотираия които сми приели така. Азъ мисля, че трѣба да приемемъ за принципъ онова, да присѣтствуватъ повече отъ половината, когато се чете списъкътъ на депутатитѣ. Друго по добро тълкувание не може да има. А да рѣшимъ нѣщо ще рече да предрѣшаваме. За по нататѣшния случай може да се узнае отъ други държави какъ се практикува това. За това да се не туря на разисквание, само да се приеме да се практикува така.

Икономъ Попъ Тодоръ: Азъ се чудя на онѣи г-да, които искатъ да кажатъ, че отъ всичкото число на депутатитѣ трѣба да има повече отъ половината, когато се вотира било предложение, било какъвто и да е въпросъ. Азъ се чудя толкова по вече, защото ние въ камарата много пѣти гласоподаваме проекти членъ по членъ, и ако иска да се броимъ всѣкога, да ли има повече отъ половината, тогава ще дойдемъ въ цѣла една Вавилония. Когато се чете списъка на депутатитѣ, отваря се засѣданието, ако има повече отъ половината. Всичкитѣ не сѣдѣтъ презъ цѣлото засѣдание тука, а отиватъ и на дворъ, постѣ пакъ дохождатъ. Здравия разумъ трѣба да ни казва, че отъ присѣтствующитѣ трѣба да се земе вишегласие; за това азъ се чудя на тия настоявания, да се тълкува този въпросъ тѣй или иначе.

Сукнаровъ: Азъ нѣмамъ нищо да кажа върху въпросътъ, кривъ ли е, правъ ли е; но така се пра-

ктикува у насъ. (Гласове: Исчерпано е.)

Предсѣдатель: Неможемъ ли да свършимъ въпроса. Пропението остана безъ послѣдствие. Тогава на дневний редъ утрѣ ще бѣде разглѣждане-

на прошенията, и ще се съберемъ въ 8 часа. Засѣданието се закрива.

(Конецъ въ 6 часа 15 минути.)

Предсѣдатель **П. Р. Славейковъ.**

Подпредсѣдатели { **Дръ. И. Брадель.**
Н. Сукнаровъ.

Секретари: { **И. Даневъ.**
Хр. Баларевъ.
В. П. Золотовъ.
К. Коевъ.
Р. Каролевъ
А. Храновъ
Т. Станчовъ
Х. Грънчаровъ

Управитель на стенографическото бюро **А. Безеншекъ.**